

Avraam

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

(Redirecționat de la [Abraham](#))

Abraham

Rembrandt, Sacrificarea lui Isaac, 1635

Avraam (varianțe: Abraham, Avraham, Ibrahim; pe nume de familie sau prenume masculin inițial Avram), personaj biblic, este primul din cei trei patriarhi, circa 2150 - 2000 î.e.c. Etimologia onomasticului Avraam, nume semitic timpuriu, pare să însemne "tatăl este înălțat" (Abram). Ar putea fi omul care a trăit 175 de ani. Personaj biblic, patriarh al Vechiului Testament, fiul lui Terah din Ur-ul Caldeei, descendent al lui Sem; istoria lui plină de detalii este narată în cartea Genezei cap. 11,26-25,11.

Istoria lui a fost redată în diferite feluri, între acestea sunt trei mari paradigme: modul biografic (în sensul modern); citită în baza celor 4 tradiții ale formării Pentateuhului; o citire globală, dar din perspectiva credinței. Nu trebuie trecut cu vederea că figura lui Avraam este prezentă (și nu oricum) în toate cele trei tradiții religioase monoteiste: iudaism, creștinism și islam.

Viața

Până la jumătatea sec. al XIX-lea se pleca de la sincronizarea datelor biografice ale lui Avraam cu cele ale lui Hammurabi, rege în Babilon prin 2000 î.e.c., care era identificat cu 'Amraphel, rege în Șin'ar, împotriva căruia a luptat Avraam (cf. Gn 14,9). În urma descoperirilor arheologice, această ipoteză s-a dovedit nefondată; domnia lui Hammurabi fiind între 1728-1686 î.e.c., astfel că identificarea cu 'Amraphel a devenit – evident – eronată.

Conform datelor Bibliei, Avraam s-ar fi născut cu 1200 de ani înainte de construcția Templului din Ierusalim (fixată la 968 î.e.c.); așadar, nașterea lui s-ar plasa pe la 2168 î.e.c. (cf. Gn 21,5; 25,26; 47,9; Ex 12,40; 1Reg 6,1).

Familia lui Abraam – originară din Ur – era idolatră (cf. Iosue 24,2; Iudita 5,7-9; Gn 31,19-35), unii descendenți ai lui Terah au / poartă în numele lor urme ale zeului selenar Șin, cult care-și avea sediul central în cetatea Ur.

Terah, care aparținea triburilor semite seminomade staționate în sudul Mesopotamiei, pe timpul tulburărilor care au urmat căderii celei de-a 3-a dinastii a Ur-ului (în 1940 î.e.c.) s-a transferat în nord, la Haran, loc de tranzit către Canaan; ca și Ur și Haran era devotat zeului Șin.

Chiar în mijlocul politeismului, Abraam s-a păstrat – nu fără ajutor divin – fidel lui YHWH.

Istoricitatea lui Avraam

Ambientul relatării biblice asupra lui Abraam nu își găsește nici corespondență, nici confirmare în celelalte informații extrabiblice (istorice și arheologice) privitoare la Orientul Mijlociu din acea perioadă.

„Opinia majoritară a cercetătorilor critici ai Bibliei acceptă faptul că de la Geneză până la Iosua (eventual și în Judecători) ea este lipsită în mod substanțial de istorie de încredere și că grosul literaturii Bibliei ebraice a fost compusă sau și-a dobândit forma canonică în perioada persană.[1]”

Philip Davies, Minimalism, "Ancient Israel," and Anti-Semitism

În această privință Lester L. Grabbe afirmă că pe vremea când studia pentru doctorat (cu mai bine de trei decenii în urmă), „istoricitatea substanțială” a povestirilor Bibliei despre patriarhi și despre cucerirea Canaanului era acceptată pe larg, dar în zilele noastre cu greu se mai poate găsi un istoric care să mai creadă în ea.[2]

Chemarea și peregrinările

Călătoria lui Avraam din Ur în Canaan (pictură de József Molnár, 1850)

După moartea tatălui său, Terah, Domnul i-a adresat lui Abraam chemarea definitivă (după ce îl pregătise deja prin diferite alte inspirații și manifestări revelatorii; cf. Fap 7,2) să abandoneze țară și neam și să meargă spre un pământ făgăduit.

Cu acea ocazie, Dumnezeu l-a binecuvântat pentru prima oară oferindu-i favoarea și asistența sa și promițându-i o descendență numeroasă. În plus Abraam va fi izvor de

binecuvântare pentru toate neamurile (cf. Gn 12,3; deoarece între descendenții săi va fi Mesia).

La 75 de ani Abraam cu soția sa, Sara, și cu nepotul său Lot (fiul lui Haran, fratele lui Abraam, mort deja) au abandonat Haranul și s-au îndreptat cu toate ale lor (turme și vreo 100 de slujitori, cf. Gn 14,14) spre sud-vest: Canaan, pe care l-a străbătut de la nord la sud în diferite direcții. Astfel, Abraam și ai săi pot fi întâlniți la Sichem, la stejarul lui Mambre, în centru țării, în defileul dintre munții Hebel și Garizim apoi, în sud, la Betel și – în sfârșit – la Negheb (partea extrem meridională).

La Stejarul lui Mambre îi apare Domnul, care îi promite în stăpânire tot acel teritoriu, drept care Abraam a înălțat acolo și mai apoi la Betel câte un altar (cf. Gn 12,5-9).

Cu ocazia unei secete a fost nevoit să coboare în Egipt, pământ pe care Nilul îl salva de la secetă și, ca să evite neplăcerea / pericolul ca regele – înlăturând soțul – să o ia pe Sara pentru haremul său, Abraam a sfătuit-o să se prezinte drept sora lui. Domnul a vegheat asupra lui Abraam și a soției sale, Sara, ferind-o de un astfel de ultraj și a întors totul spre binele lui Abraam.

Întors în Canaan, să evite neînțelegerile și certurile cu nepotul său Lot (datorită turmelor numeroase și, legat de acestea, necesitatea pășunatului) Abraam i-a propus o despărțire pașnică, lăsându-l pe nepot să aleagă: a ales teritoriul Pentapoli (cele Cinci Cetăți: Sodoma, Gomora, Țoar, Adma și Țeboim). Încă odată cu acea ocazie, Dumnezeu a reînnoit promisiunile sale (cf. Gn 13,14-17).

După ce s-au despărțit Abraam a ridicat corturile sale la Stejarul lui Mambri, lângă Hebron, unde a ridicat un altar Domnului, sfințind locul care era dedicat cultului cananeean.

O expediție militară i-a permis lui Abraam să folosească forța sa. După 12 ani de bir plătit regelui Elamului, care stăpânea în vremea aceea în Mesopotamia și-și exercita stăpânirea în mai tot Orientul Mijlociu, cei cinci regi ai Pentapolului palestinian au încercat să scuture jugul, împotriva lor însă s-au unit 4 regi orientali: 'Amraphel, regele din Senar (Șin); Arioh, regele din Elasar; Codorlahomer, regele din Elam și Todal, regele din Goim. Printre prizonerii pe care i-a luat se afla și Lot, pe care Abraam – după ce a urmărit îndelung trupele ostile biruitoare – l-a eliberat printr-un atac nocturn, fulger.

Încercările de a identifica cei patru regi orientali, până în prezent n-au dat roade; însă lipsa documentelor cunoscute în prezent nu permit o concluzie definitivă.

La reîntoarcerea din expediție, Abraam a fost întâmpinat de Melchisedec, rege în Salem și preot „al Dumnezeului celui Preaînalt”, care a oferit „pâine și vin” atât soldaților oboșiți cât și (mai ales) jertfă Domnului, binecuvântându-l pe Abraam care, la rândul său, i-a oferit preotului a zecea parte din prada de război (cf. Gn 14, 17-24).

Într-o nouă teofanie, Abraam a cerut lui Dumnezeu ca promisiunea pe care i-a făcut-o să se concretizeze într-un moștenitor, reconfirmând credința sa necondiționată, lucru pe care „Dumnezeu i l-a socotit dreptate” și, drept răspuns, a dăruit valoare cuvântului său divin încheind cu Abraam un legământ solemn (conform cu practica juridică babiloniană): Dumnezeu în simbolul unei flăcări arzânde a trecut printre animalele sacrificate și tăiate în două (cf. Gn 15).

Sara, iremediabil sterilă, pentru a avea totuși un fiu, s-a prelevat de dreptul pe care i-l conferea legea babiloniană (cf. Codex Hammurabi, 144-147) și i-a oferit lui Abraam pe sclava sa Hagar, ca ea să-i dea un moștenitor, care ar fi fost considerat fiul stăpân

Alianța cu Abraam

La 86 de ani Abraam l-a avut în felul acesta pe Ismael (cf. Gn 16). Când avea 99 de ani, într-o apariție, deosebit de importantă în această istorie, Dumnezeu i-a precizat lui Abraam termenii alianței încheiată între ei. Domnul a reînnoit atunci promisiunea unei descendențe foarte-foarte numeroase (cf. Gn 17,2.4-6) și un pământ (o Țară, v.8), în timp ce Abraam trebuia să se angajeze să-l adore pe YHWH ca pe singurul Dumnezeu adevărat (v.7), să se mențină fidel normei sfințeniei stabilită de Domnul (v.1) și să aibă încredere în statornicia promisiunii (vv. 1. 17-19). Este vorba de o adeziune conștientă lui Dumnezeu, spre care se orientează întreaga viață și în ale cărei mâini, Abraam abandonează viitorul său. Semnul vizibil al alianței este circumciziunea indivizilor de parte bărbătească (vv. 11-14), semn cu care descendenții lui Abraam devin moștenitori ai promisiunilor făcute patriarhului (v. 12). În sfârșit, Domnul îi prevestește iminenta naștere a unui fiu din Sarai, care va fi moștenitorul direct al promisiunilor divine. Bine înțeles că și Ismael are partea sa de binecuvântare (vv. 15-22). Atunci Abraam s-a circumcis; a circumcis și pe Ismael (care pe atunci avea vreo 13 ani) precum și pe toți bărbații din casa lui, inclusiv 100 de persoane care erau de proveniență străini (vv. 25-27).

Noua orientare a vieții lui Abraam a fost exprimată – voit de Dumnezeu – prin schimbarea numelui patriarhului și a soției sale. Abraam (nume atestat documentar în Mesopotamia cu formele A-ba-am-ra-ma, A-ba-ra-ma, A-ba-am-ram; cu semnificația: „este din tată mare”, adică, „născut nobil”), se va numi Abraham (cf. Gn 17,5), pe care nume Biblia îl interpretează: „Tatăl unei mari mulțimi de popoare” (probabil prin asonanță –ham, corespunzător ebraicului hamōn: „mulțime”), Sarai (asirianul Sa-ra-ai) se va numi Sarah „principesă” (probabil corespunzător babilonianului Sarratu – „regină”).

Mai târziu, la Stejarul uli Mambre, într-o misterioasă apariție a trei „oameni”, pe care Abraham îi găzduiește, Dumnezeu îi confirmă promisiunea moștenitorului chiar în pofida necredinței Sarei. De notat ca pentru creștini ortodocși cei trei oameni se identifica cu Sfânta Treime, iar arătarea de la stejarul Mambre este privită ca prima descoperire a lui Dumnezeu ca ființa treimică. Alte secte creștine vad în doi dintre oameni îngeri, însă textul nu spune așa, ci spune ca "Dumnezeu i s-a aratat lui Avraam la stejarul Mambre. Si ridicand Avraam ochii sai a fost trei oameni (in unele traduceri trei barbati sau chiar trei barbati tineri -luand in considerare varsta majoratului la iudei putem presupune ca aveau in jur de 25-30 de ani)".

Cu acea ocazie, Dumnezeu îi face confidență prietenului său Abraham, decizia de a distruge Cele cinci orase din vale "Orasele Vaii" în original, din care cele mai faimoase rămân în istorie Sodoma și Gomora din cauza nelegiuirii. Mijlocirea generoasă a lui Abraham n-a fost suficientă să înlăture pedeapsa de care a scăpat numai Lot și fiicele sale (cf. Gn 19,29). Cu toate acestea la cererea nepotului sau Lot unul din orase, Zoar (sau Zoar) este cruțat, cel puțin temporar.

De la Mambre, Abraham s-a mutat la Negheb, stabilindu-se la Gherar (pământ filistean), unde încă odată a reușit să o salveze pe Sara de poftele regelui Abimelec, cu care Abraham a legat prietenie (cf. Gn 20,1-18).

Și când număra deja 100 de ani, Abraham a avut, în sfârșit, moștenitorul dorit și așteptat: pe Isaac (cf. Gn 21, 1-7).

Circumcis conform alianței în a opta zi a vieții, i s-a făcut somptuoasă sărbătoare cu ocazia întărcării (v.8). Mai târziu, prezența lui a aprins gelozia Sarei, care a cerut expulzarea lui Isaac din casa tatălui său, Abraham. Abraham n-a pus acest plan în practică decât la cererea lui Dumnezeu, care l-a asigurat că numai Isaac va moșteni promisiunea mesianică

(cf. Gn 21, 1-21; 25,12-16). În Filistina Abraham a fost respectat și temut, și a avut ocazia de a-și asigura, printr-o tranzacție juridică, dreptul de proprietate asupra fântânii din Bersabea (la 40 km în linie dreaptă de la Gherar), importantă pentru prosperitatea turmelor sale.

Proba fidelității

Dumnezeu a pus la grea încercare credința lui Abraham: i-a poruncit să meargă pe un munte în „pământul Moria” ca să-l jertfească pe Isac.

În dialogul pe care l-a avut cu fiul său, la întrebările lui inocente, cu inima sfâșiată, Abraham dă răspunsuri profetice, precum: „Dumnezeu va avea grijă de mielul jertfei sale” (Gn 22,8). Cu această cerere de a jertfi unicul său fiu, Dumnezeu îi cerea lui Abraham un act de credință și de ascultare eroică. Trebuie însă accentuat că, împiedicând jertfirea fiului prin intervenția unui înger, revelația condamna practica sacrificiilor omenești atât de răspândită printre cananeii, printre care trăia Abraham.

Narațiune bogată în detalii este și aceea care reproduce încercările unui slujitor al lui Abraham de a alege soție pentru Isac. Predestinată însă era o rudă: Rebeca, nepoata lui Nahor, fratele lui Abraham, deoarece patriarhul – pentru motive etnice și mai ales religioase nu a voit soție pentru fiul său o străină (cf. Gn cap.24).

Sarah a murit la vârsta de 127 de ani, la Hebron. Ca să o înmormânteze, Abraham a cumpărat de la hitiți peștera Macpela. Acest târg este narat cu destul de multe amănunte pentru a atrage atenția și a suscita întrebări cu privire la intenția naratorului. Și, pe bună dreptate, deoarece această peșteră – mormânt, în definitiv – a fost primul și singurul teren stabil posedat de evrei în Canaan (cf. Gn 23,1-20).

După moartea Sarei, Abraham și-a luat o altă soție (numită Cetura, cf. Gn 25, 1-6) din care s-au născut strămoșii diferitor triburi stabilite în stepile din sud și sud-estul Palestinei (printre aceștia se va număra și Edom, condamnat de profetul Agheu pentru ostilitatea sa față de Israel). Conform dreptului în vigoare pe acea vreme, Abraham a prevăzut să-i asigure lui Isac toată moștenirea sa, și de aceea i-a înlăturat pe toți ceilalți fii ai săi.

La 175 de ani, Abraham „a murit bătrân și sătul de zile” și a fost înmormântat de Isac și de Ismael în peștera de la Macpela, alături de Sarah, soția sa (cf. Gn 25,7-11).

Amintirea lui a rămas și a fost vie în toate veacurile următoare în mijlocul poporului ales, care de la el a moștenit și numele și – mai ales – promisiunea mesianică.

Figura lui Abraham

Figura lui Abraham este prezentă în cele trei culte monoteiste: iudaism, creștinism și islamism.

Aceste trei culte, deopotrivă celebrează eminenta sfințenie a lui Abraham, care este considerată sub trei aspecte: Iudaismul vede în Abraham prietenul intim al lui YHWH, cu care Domnul încheie alianță; creștinismul vede în el atât modelul de credință autentică cât și pilda de caritate prin excelență; islamismul vede în figura lui Ibrahim (Abraham) „campionul monoteismului”.

În Iudaism

Tradiția iudaică reia datele VT: Abraham este primul și modelul patriarhilor, slujitorul lui YHWH, prietenul său, adevăratul părinte al lui Israel (ecoul acestei mărturisiri se regăsește și în Evanghelii: „Pe Abraham îl avem de tată!” (cf.), merit elor lui se datorează darurile oferite de YHWH.

Acestor elemente, Iudaismul adaugă și alte elemente, inspirate de ideile religioase ale timpului, care de la sublinierea alegerii lui Abraham merg până la a afirma cu emfază că „lumea a fost creată pentru Abraham” (cf. Bonsirnen,) și că de la patriarhul Abraham Dumnezeu tratează lumea cu indulgență (element inspirat din rugăciunea lui Abraham pentru Pentapole).

Hagada (comentariul moral al Bibliei) a îmbogățit istoria lui Abraham: născut în ambient păgân, înțelege de la sine adevărul monoteismului, drept care distruge idoli ai părinților săi, lucru pentru care Nimrod l-a legat și l-a aruncat într-un cuptor încins, din care – însă – patriarhul a fost eliberat în mod minunat de către Dumnezeu. În plus, Abraham – tot de unul singur – descoperă și practică toate legile, care (straniu), vor fi date lui Israel mult mai târziu; aduce la Dumnezeu primii prozeliți; este cauză de binecuvântare pentru toți cei care intră în legătură cu el (Hagada, I, 75-77; cf. și Filon din Alexandria, De migratione Abrahami și De Abrahamo, precum și Cartea Jubileelor (capp. 11-23, Apocalipsa lui Abraham (operă din sec. I e.c.) și Testamentul lui Abraham).

Abraham este modelul pietății perfecte (Hagada, II,45), pildă de iubire adevărată față de Dumnezeu (Hagada, II,46) și de credință, care este încredere absolută și confidențialitate cu Domnul; statornicie neclintită: el a crezut cuvântului lui YHWH (II,51) și a rămas fidel în Cele Zece încercări, la care a fost supusă virtutea lui (Hagada, I, 287). De tradiția iudaică este celebrată îndeosebi scena încercării supreme, intrată și în liturgia iudaică: „În al șaptelea an (...) s-au auzit voci în cer asupra lui Abraham, adică voci care proclamau că el a fost fidel în tot ceea ce i s-a comunicat și că l-a iubit pe YHWH și a rămas neclintit în orice încercare. Principele Mastema s-a prezentat înaintea lui Dumnezeu zicând: „Iată că Abraham iubește pe Isac, fiul său (insinuat: mai mult decât pe tine); cheamă-l să ți-l ofere întru holocaust pe altar și vei vedea de-ți va împlini această poruncă (...)” YHWH știa că Abraham a fost credincios în toate încercările pe care i le-a trimis și, (...) patriarhul nici că a întârziat să asculte pe dată, deoarece era credincios și-l iubea pe YHWH, mai presus de orice” (Cartea Jubileelor, cap. 17, 15-18).

Acum Abraham, în viața de dincolo, îi primește pe cei răposați, iar pe fiii săi îi eliberează de Gheenă (cf. Cartea Jubileelor, I, 338-540).

În Creștinism

Independent de venerația personală, prezența lui Abraham în cultul și spiritualitatea creștină este absolut naturală: în primele veacuri figura lui era familiară creștinilor a căror pietate era hrănită din Scripturi. Chiar inițierea catehumenilor începea cu istoria patriarhilor, iar tradiția creștină a continuat-o pe cea iudaică în preamărirea virtuților și sfințeniei părintelui celor care cred.

Mai mult chiar decât model al omului credincios, adorator al unicului Dumnezeu adevărat și etalon al monoteismului (cf. Clement din Alexandria, *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Graecorum*, Viena 1886, II; Grigore din Nissa, *Patrologia Graeca*, Migne, Paris 1890, XLV). Părinții Bisericii din Occident l-au prezentat pe Abraham ca model al credinciosului, conform trăsăturilor precizate de Paul din Tars în *Scrisoarea către Romani* și de autorul *Scrisorii către Evrei*; probele sale sunt comentate de întreaga tradiție, de la sf. Irineu din Lyon, la Clement Alexandrinul, dar mai ales la sf. Augustin (cf. *Patrologia Latină*, Migne, XLI). La Părinții Bisericii din Orient primează un al treilea aspect: Abraham model de asceză.

Abandonarea patriei, a familiei, ascultarea necondiționată (dovedită mai ales în sacrificarea lui Isac) sunt toate trăsături văzute, nu atât ca acte de credință, cât mai ales ca virtute eroică.

Abraham este înțeleptul care ascultă de Dumnezeu în ciuda repulsiei cărnii; este modelul lui amor spiritualis, care primează asupra lui amor carnalis; viziune care de la Origen la sf. Bernard (cf. PL, CLXXXIII), la sf. Francisc de Sales (cf. De l'amour de Dieu, XII,8) este leit-motivul ascezei monastice. Această temă a ascezei apare în Occident cu Ambroziu din Milano. El a consacrat două tratate lui Abraham (cf. PL, XIV, coll. 441-524): primul este o interpretare morală; celălalt este o transpunere mistică. În opera sa, Ambroziu, preamărește credința lui Abraham, dar și biruința lui asupra cărnii, asupra sentimentelor și sunt evidențiate următoarele virtuți: devotio, prudența, ospitalitatea ș.a.. „Am vorbit – scrie Ambroziu – despre pietatea și credința lui Abraham, despre prudența, dreptatea, caritatea, cumpătarea lui; acum să vorbim și despre ospitalitatea lui” (col. 457). „Caută – încheie Ambroziu – nu numai ușurința de a face, dar și pe aceea de a primi (a carității). Abraham te învață amândouă aceste lucruri” (col. 458). Încercarea supremă a sacrificiului lui Isac încheie interesanta evaluare morală făcută de Ambroziu.

Misticii din toate timpurile au văzut în Abraham modelul vieții unei credințe curate și a unei abandonării totale. Și azi Abraham este o temă de meditație. După Kirkegaard și-al său „Tratat asupra disperării”, Louis Massignon și Raïsa Maritain, Karl Barth și Susanna Dietrich, Leon Cestov și A.G. Herbert au contribuit la a face din figura lui Abraham una din temele preferate ale gândirii creștine contemporane.

În Islam

Cea de-a treia mare tradiție religioasă monoteistă, îi conferă lui Abraham un loc deosebit de important: musulmanii pun creștinismul sub numele lui 'Isā (Isus); iudaismul sub numele lui Mūsa (Moise), iar pentru ei îl rezervă pe millat Ibrahīm (patriarhul Abraham). Lui Abraham îi sunt dedicate 25 de sure (suvre) (peste 250 de versete, în care Abraham este numit de 69 de ori). Nu este așadar dificil să se observe o adevărată exaltare a rolului profetic al patriarhului: monoteist intransigent, distrugător de idoli, peregrin spre unicul Dumnezeu și, în plus, patriarh binecuvântat de Dumnezeu, după sacrificiul lui Isac; binecuvântare pe care o transmite descendenței sale: Ismael, strămoșul arabilor. Odată cu binecuvântarea Abraham îi transmite lui Ismael și adevărata credință – Islam – și cultul anexat pentru perpetuarea credinței. În fine, este evidențiat rolul de fondator al Ka'ba și al pelerinajului sacru.

De musulmani sunt celebrate virtuțile lui Abraham, în chip deosebit ospitalitatea lui. Sunt reluate, înfrumusețate și îmbogățite tradițiile și legendele iudeo-creștine. Abraham ar fi fost

primul om căruia părul i s-a albit în semn de modestie, de gravitate, de inteligență și de iubire.

În pioasa practică zilnică Abraham este asociat lui Muhammad: „O Dumnezeule nostru apleacă-te asupra lui Muhammad și alor săi așa cum te-ai aplecat asupra lui Ibrahim și alor săi; binecuvântează-l pe Muhammad și pe ai săi așa cum l-ai binecuvântat pe Ibrahim și pe ai săi” – așa se roagă musulmanii la chemarea zilnică a muzeimului; în fiecare zi, de cinci ori pe zi; așa la căsătorii și la înmormântări (cf. Y Maubarac, Abraham en Islam, în revista, Chaiers Sioniens, V(1951).

Eid al-Adha sau Festivalul Sacrificiului sau Marele Eid, este o sărbătoare a musulmanilor din toată lumea în timpul căreia se amintește despre disponibilitatea lui (Ibrahim) Abraham de a-și sacrifica fiul ca gest de obediență față de Allah.[3]

Semnificația teologică

Avraam a fost primul personaj biblic care a optat pentru monoteism, recunoscându-l pe YHWH (JHWH) ca fiind unicul Dumnezeu. Venerația față de Avraam era vie și în perioada Noului Testament, el fiind respectat ca strămoș al poporului evreu (Fapt. 13:26) și chiar a lui Mesia însuși (Mat. 1:1). Fiind tatăl lui Ismael și a lui Ițhac, Avraam este considerat strămoșul comun, din care descind evreii, edomiții și arabii.

Bibliografie

Lexikon für Theologie und Kirche, Vol. I, Freiburg im Breisgau, 1930.

Dicționar biblic (Ed. J. D. Douglas), Oradea, 1995.

Hitti, Philip K. 2008. Istoria arabilor. Traducere, note și index: Irina Vainovski-Mihai.

București: Editura All. ISBN 973-571-855-8. pp. 61-66, 82-84, 16, 172, 280.

Referințe

Philip Davies Minimalism, "Ancient Israel," and Anti-Semitism. Citat: „Let me reinforce this claim in respect to my own work. The mainstream view of critical biblical scholarship accepts that Genesis-Joshua (perhaps Judges) is substantially devoid of reliable history and that it was in the Persian period that the bulk of Hebrew Bible literature was either composed or achieved its canonical shape. I thus find attempts to push me out onto the margin of scholarship laughable.”

Lester L. Grabbe "Some Recent Issues in the Study of the History of Israel" Proceedings of the British Academy, 143, 57-67, 2007.

EID MUBARAK!, 13 decembrie 2009, Christian Silva, Jurnalul Național, accesat la 18 iulie 2012 De la Wikipedia, enciclopedia liberă

(Redirecționat de la [Abraham](#))

[Rembrandt](#), *Sacrificarea lui Isaac*, 1635

Avraam (variante: *Abraham*, *Avraham*, *Ibrahim*; pe [nume](#) de familie sau prenume [masculin](#) inițial [Avram](#)), personaj [biblic](#), este primul din cei trei [patriarhi](#), circa 2150 - 2000 î.e.c. Etimologia onomasticului Avraam, nume [semitic](#) timpuriu, pare să însemne "tatăl este înălțat" (Abram). Ar putea fi omul care a trăit 175 de ani. Personaj biblic, patriarh al [Vechiului Testament](#), fiul lui Terah din [Ur-ul Caldeei](#), descendent al lui Sem; istoria lui plină de detalii este narată în cartea [Genezei](#) cap. 11,26-25,11.

Istoria lui a fost redată în diferite feluri, între acestea sunt trei mari paradigme: modul biografic (în sensul modern); citită în baza celor 4 tradiții ale formării [Pentateuhului](#); o citire globală, dar din perspectiva credinței. Nu trebuie trecut cu vederea că figura lui Avraam este prezentă (și nu oricum) în toate cele trei tradiții religioase monoteiste: [iudaism](#), [creștinism](#) și [islam](#)

Până la jumătatea sec. al XIX-lea se pleca de la sincronizarea datelor biografice ale lui Abraam cu cele ale lui Hammurabi, rege în Babilon prin 2000 î.e.c., care era identificat cu 'Amraphel, rege în Șin'ar, împotriva căruia a luptat Abraam (cf. Gn 14,9). În urma descoperirilor arheologice, această ipoteză s-a dovedit nefondată; domnia lui Hammurabi fiind între 1728-1686 î.e.c., astfel că identificarea cu 'Amraphel a devenit – evident eronată.

Conform datelor Bibliei, Abraam s-ar fi născut cu 1200 de ani înainte de construcția [Templului din Ierusalim](#) (fixată la 968 î.e.c.); așadar, nașterea lui s-ar plasa pe la 2168 î.e.c. (cf. Gn 21,5; 25,26; 47,9; Ex 12,40; 1Reg 6,1).

Familia lui Abraam – originară din [Ur](#) – era [idolatră](#) (cf. Iosue 24,2; Iudita 5,7-9; Gn 31,19-35), unii descendenți ai lui Terah au / poartă în numele lor urme ale zeului selenar Șin, cult care-și avea sediul central în cetatea Ur.

Terah, care aparținea triburilor semite seminomade staționate în sudul [Mesopotamiei](#), pe timpul tulburărilor care au urmat căderii celei de-a 3-a dinastii a Ur-ului (în 1940 î.e.c.) s-a transferat în nord, la Haran, loc de tranzit către [Canaan](#); ca și Ur și Haran era devotat zeului Șin.

Chiar în mijlocul politeismului, Abraam s-a păstrat – nu fără ajutor divin – fidel lui [YHWH](#).

Istoricitatea lui Avraam

Ambientul relatării biblice asupra lui Abraam nu își găsește nici corespondență, nici confirmare în celelalte informații extrabiblice (istorice și arheologice) privitoare la [Orientul Mijlociu](#) din acea perioadă.

Opinia majoritară a cercetătorilor critici ai Bibliei acceptă faptul că de la [Geneză](#) până la [Iosua](#) (eventual și în [Judecători](#)) ea este lipsită în mod substanțial de istorie de încredere și că grosul literaturii [Bibliei](#) ebraice a fost compusă sau și-a dobândit forma canonică în perioada persană.^[1]

Philip Davies, *Minimalism, "Ancient Israel," and Anti-Semitism*

În această privință Lester L. Grabbe afirmă că pe vremea când studia pentru doctorat (cumai bine de trei decenii în urmă), „istoricitatea substanțială” a povestirilor Bibliei despre patriarhi și despre cucerirea [Canaanului](#) era acceptată pe larg, dar în zilele noastre cu greu se mai poate găsi un istoric care să mai creadă în ea.^[2]

Chemarea și peregrinările

Călătoria lui Avraam din Ur în Canaan (pictură de [József Molnár](#), 1850)

După moartea tatălui său, Terah, Domnul i-a adresat lui Abraam chemarea definitivă (după ce îl pregătise deja prin diferite alte inspirații și manifestări revelatorii; cf. Fap 7,2) să abandoneze țară și neam și să meargă spre un pământ făgăduit.

Cu acea ocazie, Dumnezeu l-a binecuvântat pentru prima oară oferindu-i favoarea și asistența sa și promițându-i o descendență numeroasă. În plus Abraam va fi izvor de binecuvântare pentru toate neamurile (cf. Gn 12,3; deoarece între descendenții săi va fi Mesia).

La 75 de ani Abraam cu soția sa, Sara, și cu nepotul său Lot (fiul lui Haran, fratele lui Abraam, mort deja) au abandonat Haranul și s-au îndreptat cu toate ale lor (turme și vreo 100 de slujitori, cf. Gn 14,14) spre sud-vest: Canaan, pe care l-a străbătut de la nord la sud în diferite direcții. Astfel, Abraam și ai săi pot fi întâlniți la Sichem, la stejarul lui Mambre, în centru țării, în defileul dintre munții Hebel și Garizim apoi, în sud, la Betel și – în sfârșit – la Negheb (partea extrem meridională).

La Stejarul lui Mambre îi apare Domnul, care îi promite în stăpânire tot acel teritoriu, drept care Abraam a înălțat acolo și mai apoi la Betel câte un altar (cf. Gn 12,5-9).

Cu ocazia unei secete a fost nevoit să coboare în [Egipt](#), pământ pe care [Nilul](#) îl salva de la secetă și, ca să evite neplăcerea / pericolul ca regele – înlăturând soțul – să o ia pe [Sara](#) pentru haremul său, Abraam a sfătuit-o să se prezinte drept sora lui. Domnul a vegheat asupra lui Abraam și a soției sale, Sara, ferind-o de un astfel de ultraj și a întors totul spre binele lui Abraam.

Întors în Canaan, să evite neînțelegerile și certurile cu nepotul său Lot (datorită turmelor numeroase și, legat de acestea, necesitatea pășunatului) Abraam i-a propus o despărțire pașnică, lăsându-l pe nepot să aleagă: a ales teritoriul Pentapoli (cele Cinci Cetăți: [Sodoma](#), [Gomora](#), [Țoar](#), [Adma](#) și [Țeboim](#)). Încă odată cu acea ocazie, Dumnezeu a reînnoit promisiunile sale (cf. Gn 13,14-17).

După ce s-au despărțit Abraam a ridicat corturile sale la Stejarul lui Mambri, lângă Hebron, unde a ridicat un altar Domnului, sfințind locul care era dedicat cultului cananeean.

O expediție militară i-a permis lui Abraam să folosească forța sa. După 12 ani de bir plătit regelui Elamului, care stăpânea în vremea aceea în Mesopotamia și-și exercita stăpânirea în mai tot Orientul Mijlociu, cei cinci regi ai Pentapolului palestinian au încercat să scuture jugul, împotriva lor însă s-au unit 4 regi orientali: 'Amraphel, regele din Senar (Șin); Arioh, regele din Elasar; Codorlahomer, regele din Elam și Todal, regele din Goim. Printre prizonerii pe care i-a luat se afla și Lot, pe care Abraam – după ce a urmărit îndelung trupele ostile biruitoare – l-a eliberat printr-un atac nocturn, fulger.

Încercările de a identifica cei patru regi orientali, până în prezent n-au dat roade; însă lipsa documentelor cunoscute în prezent nu permit o concluzie definitivă.

La reîntorcerea din expediție, Abraam a fost întâmpinat de [Melchisedec](#), rege în Salem și preot „al Dumnezeului celui Preaînalt”, care a oferit „pâine și vin” atât soldaților oboșiți cât și

(mai ales) jertfă Domnului, binecuvântându-l pe Abraam care, la rândul său, i-a oferit preotului a zecea parte din prada de război (cf. Gn 14, 17-24).

Într-o nouă teofanie, Abraam a cerut lui Dumnezeu ca promisiunea pe care i-a făcut-o să se concretizeze într-un moștenitor, reconfirmând credința sa necondiționată, lucru pe care Dumnezeu i l-a socotit dreptate” și, drept răspuns, a dăruit valoare cuvântului său divin încheind cu Abraam un legământ solemn (conform cu practica juridică babiloniană): Dumnezeu în simbolul unei flăcări arzânde a trecut printre animalele sacrificate și tăiate în două (cf. Gn 15).

Sara, iremediabil sterilă, pentru a avea totuși un fiu, s-a prelevat de dreptul pe care i-l conferea legea babiloniană (cf. Codex Hammurabi, 144-147) și i-a oferit lui Abraam pe sclava sa [Hagar](#), ca ea să-i dea un moștenitor, care ar fi fost considerat fiul stăpânei.

Alianța cu Abraam

La 86 de ani Abraam l-a avut în felul acesta pe [Ismael](#) (cf. Gn 16). Când avea 99 de ani, într-o apariție, deosebit de importantă în această istorie, Dumnezeu i-a precizat lui Abraam termenii alianței încheiate între ei. Domnul a reînnoit atunci promisiunea unei descendențe foarte-foarte numeroase (cf. Gn 17,2.4-6) și un pământ (o Țară, v.8), în timp ce Abraam trebuia să se angajeze să-l adore pe YHWH ca pe singurul Dumnezeu adevărat (v.7), să se mențină fidel normei sfințeniei stabilită de Domnul (v.1) și să aibă încredere în statornicia promisiunii (vv. 1. 17-19). Este vorba de o adeziune conștientă lui Dumnezeu, spre care se orientează întreaga viață și în ale cărei mâini, Abraam abandonează viitorul său. Semnul vizibil al alianței este [circumciziunea](#) indivizilor de parte bărbătească (vv. 11-14), semn cu care descendenții lui Abraam devin moștenitori ai promisiunilor făcute patriarhului (v. 12). În sfârșit, Domnul îi prevestește iminenta naștere a unui fiu din Sarai, care va fi moștenitorul direct al promisiunilor divine. Bine înțeles că și Ismael are partea sa de binecuvântare (vv. 15-22). Atunci Abraam s-a circumcis; a circumcis și pe Ismael (care pe atunci avea vreo 13 ani) precum și pe toți bărbații din casa lui, inclusiv 100 de persoane care erau de proveniență străini (vv. 25-27).

Noua orientare a vieții lui Abraam a fost exprimată – voit de Dumnezeu – prin schimbarea numelui patriarhului și a soției sale. Abraam (nume atestat documentar în Mesopotamia cu formele A-ba-am-ra-ma, A-ba-ra-ma, A-ba-am-ram; cu semnificația: „este din tată mare”, adică, „născut nobil”), se va numi Abraham (cf. Gn 17,5), pe care nume Biblia îl interpretează: „Tatăl unei mari mulțimi de popoare” (probabil prin asonanță –ham, corespunzător ebraicului hamōn: „mulțime”), Sarai (asirianul Sa-ra-ai) se va numi Sarah „principesă” (probabil corespunzător babilonianului Sarratu – „regină”).

Mai târziu, la Stejarul uli Mambre, într-o misterioasă apariție a trei „oameni”, pe care Abraham îi găzduiește, Dumnezeu îi confirmă promisiunea moștenitorului chiar în pofida necredinței Sarei. De notat ca pentru creștini ortodocși cei trei oameni se identifica cu Sfânta Treime, iar arătarea de la stejarul Mambre este privită ca prima descoperire a lui Dumnezeu ca ființa treimică. Alte secte creștine vad în doi dintre oameni îngeri, însă textul nu spune așa, ci spune ca "Dumnezeu i s-a aratat lui Avraam la stejarul Mambre. Si ridicand Avraam ochii sai a fost trei oameni(in unele traduceri trei barbati sau chiar trei barbati tineri -luand in considerare varsta majoratului la iudei putem presupune ca aveau in jur de 25-30 de ani)".

Cu acea ocazie, Dumnezeu îi face confidentă prietenului său Abraham, decizia de a distruge Cele cinci orase din vale "Orasele Vaii" în original, din care cele mai faimoase raman în istorie Sodoma și Gomora din cauza nelegiurii. Mijlocirea generoasă a lui Abraham n-a fost suficientă să înlăture pedeapsa de care a scăpat numai Lot și fiicele sale (cf. Gn 19,29). Cu toate acestea la cererea nepotului sau Lot unul din orase, Zoar (sau Zoar) este cruțat, cel puțin temporar.

De la Mambre, Abraham s-a mutat la Negheb, stabilindu-se la Gherar (pământ filistean), unde încă odată a reușit să o salveze pe Sara de poftele regelui Abimelec, cu care Abraham a legat prietenie (cf. Gn 20,1-18).

Și când număra deja 100 de ani, Abraham a avut, în sfârșit, moștenitorul dorit și așteptat: pe Isac (cf. Gn 21, 1-7).

Circumcis conform alianței în a opta zi a vieții, i s-a făcut somptuoasă sărbătoare cu ocazia înțercării (v.8). Mai târziu, prezența lui a aprins gelozia Sarei, care a cerut expulzarea lui Ismael din casa tatălui său, Abraham. Abraham n-a pus acest plan în practică decât la cererea lui [Dumnezeu](#), care l-a asigurat că numai [Isac](#) va moșteni promisiunea mesianică (cf. Gn 21, 1-21; 25,12-16). În Filistina Abraham a fost respectat și temut, și a avut ocazia de a-și asigura, printr-o tranzacție juridică, dreptul de proprietate asupra fântânii din Bersabea (la 40 km în linie dreaptă de la Gherar), importantă pentru prosperitatea turmelor sale.

Proba fidelității

Dumnezeu a pus la grea încercare credința lui Abraham: i-a poruncit să meargă pe un munte în „pământul Moria” ca să-l jertfească pe Isac.

În dialogul pe care l-a avut cu fiul său, la întrebările lui inocente, cu inima sfâșiată, Abraham dă răspunsuri profetice, precum: „Dumnezeu va avea grijă de mielul jertfei sale” (Gn 22,8). Cu această cerere de a jertfi unicul său fiu, Dumnezeu îi cerea lui Abraham un act de credință și de ascultare eroică. Trebuie însă accentuat că, împiedicând jertfirea fiului

prin intervenția unui înger, revelația condamna practica sacrificiilor omenești atât de răspândită printre cananeii, printre care trăia Abraham.

Narațiune bogată în detalii este și aceea care reproduce încercările unui slujitor al lui Abraham de a alege soție pentru Isac. Predestinata însă era o rudă: Rebeca, nepoata lui Nahor, fratele lui Abraham, deoarece patriarhul – pentru motive etnice și mai ales religioase – nu a voit soție pentru fiul său o străină (cf. Gn cap.24).

Sarah a murit la vârsta de 127 de ani, la Hebron. Ca să o înmormânteze, Abraham a cumpărat de la hitiți peștera Macpela. Acest târg este narat cu destul de multe amănunte pentru a atrage atenția și a suscita întrebări cu privire la intenția naratorului. Și, pe bună dreptate, deoarece această peșteră – mormânt, în definitiv – a fost primul și singurul teren stabil posedat de evrei în Canaan (cf. Gn 23,1-20).

După moartea Sarei, Abraham și-a luat o altă soție (numită Cetura, cf. Gn 25, 1-6) din care s-au născut strămoșii diferitor triburi stabilite în stepele din sud și sud-estul Palestinei (printre aceștia se va număra și Edom, condamnat de profetul Agheu pentru ostilitatea sa față de Israel). Conform dreptului în vigoare pe acea vreme, Abraham a prevăzut să-i asigure lui Isac toată moștenirea sa, și de aceea i-a înlăturat pe toți ceilalți fii ai săi.

La 175 de ani, Abraham „a murit bătrân și sătul de zile” și a fost înmormântat de Isac și de Ismael în peștera de la Macpela, alături de Sarah, soția sa (cf. Gn 25,7-11).

Amintirea lui a rămas și a fost vie în toate veacurile următoare în mijlocul poporului ales, care de la el a moștenit și numele și – mai ales – promisiunea mesianică.

Figura lui Abraham

Figura lui Abraham este prezentă în cele trei culte

monoteiste: [iudaism](#), [creștinism](#) și [islamism](#).

Aceste trei culte, deopotrivă celebrează eminenta sfințenie a lui Abraham, care este considerată sub trei aspecte: Iudaismul vede în Abraham prietenul intim al lui YHWH, cu care Domnul încheie alianță; creștinismul vede în el atât modelul ce credință autentică cât și pilda de caritate prin excelență; islamismul vede în figura lui Ibrahim (Abraham) „campionul monoteismului”.

În Iudaism

Tradiția iudaică reia datele VT: Abraham este primul și modelul patriarhilor, slujitorul lui YHWH, prietenul său, adevăratul părinte al lui Israel (ecoul acestei mărturisiri se regăsește și în Evanghelii: „Pe Abraham îl avem de tată!” (cf.), meritelor lui se datorează darurile oferite de YHWH.

Acestor elemente, Iudaismul adaugă și alte elemente, inspirate de ideile religioase ale timpului, care de la sublinierea alegerii lui Abraham merg până la a afirma cu emfază că

„lumea a fost creată pentru Abraham” (cf. Bonsirnen,) și că de la patriarhul Abraham Dumnezeu tratează lumea cu indulgență (element inspirat din rugăciunea lui Abraham pentru Pentapole).

Hagada (comentariul moral al Bibliei) a îmbogățit istoria lui Abraham: născut în ambient păgân, înțelege de la sine adevărul monoteismului, drept care distruge idoli părinților săi, lucru pentru care Nimrod l-a legat și l-a aruncat într-un cuptor încins, din care – însă – patriarhul a fost eliberat în mod minunat de către Dumnezeu. În plus, Abraham – tot de unul singur – descoperă și practică toate legile, care (straniu), vor fi date lui Israel mult mai târziu; aduce la Dumnezeu primii prozeiți; este cauză de binecuvântare pentru toți cei care intră în legătură cu el (Hagada, I, 75-77; cf. și [Filon](#) din Alexandria, De migratione Abrahami și De Abrahamo, precum și Cartea Jubileelor (capp. 11-23, Apocalipsa lui Abraham (operă din sec. I e.c.) și Testamentul lui Abraham).

Abraham este modelul pietății perfecte (Hagada, II,45), pildă de iubire adevărată față de Dumnezeu (Hagada, II,46) și de credință, care este încredere absolută și confidențialitate cu Domnul; statornicie neclintită: el a crezut cuvântului lui YHWH (II,51) și a rămas fidel în Cele Zece încercări, la care a fost supusă virtutea lui (Hagada, I, 287). De tradiția iudaică este celebrată îndeosebi scena încercării supreme, intrată și în liturgia iudaică: „În al șaptele an (...) s-au auzit voci în cer asupra lui Abraham, adică voci care proclamau că el a fost fidel în tot ceea ce i s-a comunicat și că l-a iubit pe YHWH și a rămas neclintit în orice încercare. Principele Mastema s-a prezentat înaintea lui Dumnezeu zicând: „Iată că Abraham iubește pe Isac, fiul său (insinuat: mai mult decât pe tine); cheamă-l să ți-l ofere întru holocaust pe altar și vei vedea de-ți va împlini această poruncă (...)” YHWH știa că Abraham a fost credincios în toate încercările pe care i le-a trimis și, (...) patriarhul nici că a întârziat să asculte pe dată, deoarece era credincios și-l iubea pe YHWH, mai presus de orice” (Cartea Jubileelor, cap. 17, 15-18).

Acum Abraham, în viața de dincolo, îi primește pe cei răposați, iar pe fiii săi îi eliberează de [Gheenă](#) (cf. Cartea Jubileelor, I, 338-540).

În Creștinism

Independent de venerația personală, prezența lui Abraham în cultul și spiritualitatea creștină este absolut naturală: în primele veacuri figura lui era familiară creștinilor a căror pietate era hrănită din Scripturi. Chiar inițierea catehumenilor începea cu istoria patriarhilor, iar tradiția creștină a continuat-o pe cea iudaică în preamărirea virtuților și sfințeniei părintelui celor care cred.

Mai mult chiar decât model al omului credincios, adorator al unicului Dumnezeu adevărat și etalon al monoteismului (cf. Clement din Alexandria, Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum

Grecozum, Viena 1886, II; Grigore din Nissa, Patrologia Greca, Migne, Paris 1890, XLV). Părinții Bisericii din Occident l-au prezentat pe Abraham ca model al credinciosului, conform trăsăturilor precizate de Paul din Tars în Scrisoarea către Romani și de autorul Scrisorii către Evrei; probele sale sunt comentate de întreaga tradiție, de la sf. Irineu din Lyon, la Clement Alexandrinul, dar mai ales la sf. Augustin (cf. Patrologia Latină, Migne, XLI). La Părinții Bisericii din Orient primează un al treilea aspect: Abraham model de asceză. Abandonarea patriei, a familiei, ascultarea necondiționată (dovedită mai ales în sacrificarea lui Isac) sunt toate trăsături văzute, nu atât ca acte de credință, cât mai ales ca virtute eroică.

Abraham este înțeleptul care ascultă de Dumnezeu în ciuda repulsiei cărnii; este modelul lui amor spiritualis, care primează asupra lui amor carnalis; viziune care de la Origen la sf. Bernard (cf. PL, CLXXXIII), la sf. Francisc de Sales (cf. De l'amour de Dieu, XII,8) este leit-motivul ascezei monastice. Această temă a ascezei apare în Occident cu Ambroziu din Milano. El a consacrat două tratate lui Abraham (cf. PL, XIV, coll. 441-524): primul este o interpretare morală; celălalt este o transpunere mistică. În opera sa, Ambroziu, preamărește credința lui Abraham, dar și biruința lui asupra cărnii, asupra sentimentelor și sunt evidențiate următoarele virtuți: devotio, prudența, ospitalitatea ș.a.. „Am vorbit – scrie Ambroziu – despre pietatea și credința lui Abraham, despre prudența, dreptatea, caritatea, cumpătarea lui; acum să vorbim și despre ospitalitatea lui” (col. 457). „Caută – încheie Ambroziu – nu numai ușurința de a face, dar și pe aceea de a primi (a carității). Abraham te învață amândouă aceste lucruri” (col. 458). Încercarea supremă a sacrificiului lui Isac încheie interesanta evaluare morală făcută de Ambroziu.

Misticii din toate timpurile au văzut în Abraham modelul vieții unei credințe curate și a unei abandonării totale. Și azi Abraham este o temă de meditație. După Kirkegaard și-al său „Tratat asupra disperării”, Louis Massignon și Raïsa Maritain, Karl Barth și Susanna Dietrich, Leon Cestov și A.G. Herbert au contribuit la a face din figura lui Abraham una din temele preferate ale gândirii creștine contemporane.

În Islam

Cea de-a treia mare tradiție religioasă monoteistă, îi conferă lui Abraham un loc deosebit de important: musulmanii pun creștinismul sub numele lui 'Isă ([Isus](#)); iudaismul sub numele lui Mūsa ([Moise](#)), iar pentru ei îl rezervă pe millat Ibrahīm (patriarhul Abraham). Lui Abrahamii sunt dedicate 25 de sure (suvre) (peste 250 de versete, în care Abraham este numit de 69 de ori). Nu este așadar dificil să se observe o adevărată exaltare a rolului profetic al patriarhului: monoteist intransigent, distrugător de idoli, peregrin spre unicul Dumnezeu și, în plus, patriarh binecuvântat de Dumnezeu, după sacrificiul lui Isac;

binecuvântare pe care o transmite descendenței sale: Ismael, strămoșul arabilor. Odată cu binecuvântarea Abraham îi transmite lui Ismael și adevărata credință – Islam – și cultul anexat pentru perpetuarea credinței. În fine, este evidențiat rolul de fondator al [Ka'ba](#) și al pelerinajului sacru.

De musulmani sunt celebrate virtuțile lui Abraham, în chip deosebit ospitalitatea lui. Sunt reluate, înfrumusețate și îmbogățite tradițiile și legendele iudeo-creștine. Abraham ar fi fost primul om căruia părul i s-a albit în semn de modestie, de gravitate, de inteligență și de iubire.

În pioasa practică zilnică Abraham este asociat lui [Muhammad](#): „O Dumnezeu nostru apleacă-te asupra lui Muhammad și alor săi așa cum te-ai aplecat asupra lui Ibrahim și alor săi; binecuvântează-l pe Muhammad și pe ai săi așa cum l-ai binecuvântat pe Ibrahim și pe ai săi” – așa se roagă musulmanii la chemarea zilnică a muzeimului; în fiecare zi, de cinci ori pe zi; așa la căsătorii și la înmormântări (cf. Y Maubarac, Abraham en Islam, în revista, Chaiers Sioniens, V(1951).

Eid al-Adha sau Festivalul Sacrificiului sau Marele Eid, este o sărbătoare a musulmanilor din toată lumea în timpul căreia se amintește despre disponibilitatea lui (Ibrahim) Abraham de a-și sacrifica fiul ca gest de obediență față de Allah.^[3]

Semnificația teologică

Avraam a fost primul personaj biblic care a optat pentru monoteism, recunoscându-l pe [YHWH \(JHWH\)](#) ca fiind unicul [Dumnezeu](#). Venerația față de Avraam era vie și în perioada Noului Testament, el fiind respectat ca strămoș al poporului evreu (Fapt. 13:26) și chiar a lui [Mesia](#) însuși (Mat. 1:1). Fiind tatăl lui [Ismael](#) și a lui [Ithac](#), Avraam este considerat strămoșul comun, din care descind evreii, edomiții și arabii.

Bibliografie

Lexikon für Theologie und Kirche, Vol. I, Freiburg im Breisgau, 1930.

Dicționar biblic (Ed. J. D. Douglas), Oradea, 1995.

[Hitti, Philip K.](#) 2008. *Istoria arabilor*. Traducere, note și index: Irina Vainovski-

Mihai. [București](#): Editura All. [ISBN 973-571-855-8](#). pp. 61-66, 82-84, 16, 172, 280.

Referințe

Philip Davies [Minimalism. "Ancient Israel," and Anti-Semitism](#). Citat: „Let me reinforce this claim in respect to my own work. The mainstream view of critical biblical scholarship accepts that Genesis-Joshua (perhaps Judges) is substantially devoid of reliable history

and that it was in the Persian period that the bulk of Hebrew Bible literature was either composed or achieved its canonical shape. I thus find attempts to push me out onto the margin of scholarship laughable.”

Lester L. Grabbe "[Some Recent Issues in the Study of the History of Israel](#)" Proceedings of the British Academy, **143**, 57-67, 2007.

[EID MUBARAK!](#), 13 decembrie 2009, Christian Silva, *Jurnalul Național*, accesat la 18 iulie 2012

[Rembrandt](#), *Sacrificarea lui Isaac*, 1635

Avraam (variante: *Abraham, Avraham, Ibrahim*; pe [nume](#) de familie sau prenume [masculin](#) inițial *Avram*), personaj [biblic](#), este primul din cei trei [patriarhi](#), circa 2150 - 2000 î.e.c. Etimologia onomasticului Avraam, nume [semitic](#) timpuriu, pare să însemne "tatăl este înălțat" (Abram). Ar putea fi omul care a trăit 175 de ani. Personaj biblic, patriarh al [Vechiului Testament](#), fiul lui Terah din [Ur-ul Caldeei](#), descendent al lui Sem; istoria lui plină de detalii este narată în cartea [Genezei](#) cap. 11,26-25,11.

Istoria lui a fost redată în diferite feluri, între acestea sunt trei mari paradigme: modul biografic (în sensul modern); citită în baza celor 4 tradiții ale formării [Pentateuhului](#); o citire globală, dar din perspectiva credinței. Nu trebuie trecut cu vederea că figura lui Avraam este prezentă (și nu oricum) în toate cele trei tradiții religioase monoteiste: [iudaism](#), [creștinism](#) și [islam](#)

Viața

Până la jumătatea sec. al XIX-lea se pleca de la sincronizarea datelor biografice ale lui Abraam cu cele ale lui Hammurabi, rege în Babilon prin 2000 î.e.c., care era identificat cu 'Amraphel, rege în Șin'ar, împotriva căruia a luptat Abraam (cf. Gn 14,9). În urma descoperirilor arheologice, această ipoteză s-a dovedit nefondată; domnia lui Hammurabi fiind între 1728-1686 î.e.c., astfel că identificarea cu 'Amraphel a devenit – evident – eronată.

Conform datelor Bibliei, Abraam s-ar fi născut cu 1200 de ani înainte de construcția [Templului din Ierusalim](#) (fixată la 968 î.e.c.); așadar, nașterea lui s-ar plasa pe la 2168 î.e.c. (cf. Gn 21,5; 25,26; 47,9; Ex 12,40; 1Reg 6,1).

Familia lui Abraam – originară din [Ur](#) – era [idolatră](#) (cf. Iosue 24,2; Iudita 5,7-9; Gn 31,19-35), unii descendenți ai lui Terah au / poartă în numele lor urme ale zeului selenar Șin, cult care-și avea sediul central în cetatea Ur.

Terah, care aparținea triburilor semite seminomade staționate în sudul [Mesopotamiei](#), pe timpul tulburărilor care au urmat căderii celei de-a 3-a dinastii a Ur-ului (în 1940 î.e.c.) s-a transferat în nord, la Haran, loc de tranzit către [Canaan](#); ca și Ur și Haran era devotat zeului Șin.

Chiar în mijlocul politeismului, Abraam s-a păstrat – nu fără ajutor divin – fidel lui [YHWH](#).

Istoricitatea lui Avraam

Ambientul relatării biblice asupra lui Avraam nu își găsește nici corespondență, nici confirmare în celelalte informații extrabiblice (istorice și arheologice) privitoare la [Orientul Mijlociu](#) din acea perioadă.

Opinia majoritară a cercetătorilor critici ai Bibliei acceptă faptul că de la [Geneză](#) până la [Iosua](#) (eventual și în [Judecători](#)) ea este lipsită în mod substanțial de istorie de încredere și că grosul literaturii [Bibliei](#) ebraice a fost compusă sau și-a dobândit forma canonică în perioada persană.^[1]

Philip Davies, *Minimalism, "Ancient Israel," and Anti-Semitism*

În această privință Lester L. Grabbe afirmă că pe vremea când studia pentru doctorat (cu mai bine de trei decenii în urmă), „istoricitatea substanțială” a povestirilor Bibliei despre patriarhi și despre cucerirea [Canaanului](#) era acceptată pe larg, dar în zilele noastre cu greu se mai poate găsi un istoric care să mai creadă în ea.^[2]

Chemarea și peregrinările

Călătoria lui Avraam din Ur în Canaan (pictură de [József Molnár](#), 1850)

După moartea tatălui său, Terah, Domnul i-a adresat lui Avraam chemarea definitivă (după ce îl pregătise deja prin diferite alte inspirații și manifestări revelatorii; cf. Fap 7,2) să abandoneze țară și neam și să meargă spre un pământ făgăduit.

Cu acea ocazie, Dumnezeu l-a binecuvântat pentru prima oară oferindu-i favoarea și asistența sa și promițându-i o descendență numeroasă. În plus Avraam va fi izvor de binecuvântare pentru toate neamurile (cf. Gn 12,3; deoarece între descendenții săi va fi Mesia).

La 75 de ani Abraam cu soția sa, Sara, și cu nepotul său Lot (fiul lui Haran, fratele lui Abraam, mort deja) au abandonat Haranul și s-au îndreptat cu toate ale lor (turme și vreo 100 de slujitori, cf. Gn 14,14) spre sud-vest: Canaan, pe care l-a străbătut de la nord la sud în diferite direcții. Astfel, Abraam și ai săi pot fi întâlniți la Sicheem, la stejarul lui Mambre, în centru țării, în defileul dintre munții Hebel și Garizim apoi, în sud, la Betel și – în sfârșit – la Negheb (partea extrem meridională).

La Stejarul lui Mambre îi apare Domnul, care îi promite în stăpânire tot acel teritoriu, drept care Abraam a înălțat acolo și mai apoi la Betel câte un altar (cf. Gn 12,5-9).

Cu ocazia unei secete a fost nevoit să coboare în [Egipt](#), pământ pe care [Nilul](#) îl salva de la secetă și, ca să evite neplăcerea / pericolul ca regele – înlăturând soțul – să o ia pe [Sara](#) pentru haremul său, Abraam a sfătuit-o să se prezinte drept sora lui. Domnul a vegheat asupra lui Abraam și a soției sale, Sara, ferind-o de un astfel de ultraj și a întors totul spre binele lui Abraam.

Întors în Canaan, să evite neînțelegerile și certurile cu nepotul său Lot (datorită turmelor numeroase și, legat de acestea, necesitatea pășunatului) Abraam i-a propus o despărțire pașnică, lăsându-l pe nepot să aleagă: a ales teritoriul Pentapoli (cele Cinci Cetăți: [Sodoma](#), [Gomora](#), Țoar, Adma și Țeboim). Încă odată cu acea ocazie, Dumnezeu a reînnoit promisiunile sale (cf. Gn 13,14-17).

După ce s-au despărțit Abraam a ridicat corturile sale la Stejarul lui Mambri, lângă Hebron, unde a ridicat un altar Domnului, sfințind locul care era dedicat cultului cananeean.

O expediție militară i-a permis lui Abraam să folosească forța sa. După 12 ani de bir plătit regelui Elamului, care stăpânea în vremea aceea în Mesopotamia și și exercita stăpânirea în mai tot Orientul Mijlociu, cei cinci regi ai Pentapolului palestinian au încercat să scuture jugul, împotriva lor însă s-au unit 4 regi orientali: 'Amraphel, regele din Senar (Șin); Arioh, regele din Elasar; Codorlahomer, regele din Elam și Todal, regele din Goim. Printre prizonerii pe care i-a luat se afla și Lot, pe care Abraam – după ce a urmărit îndelung trupele ostile biruitoare – l-a eliberat printr-un atac nocturn, fulger.

Încercările de a identifica cei patru regi orientali, până în prezent n-au dat roade; însă lipsa documentelor cunoscute în prezent nu permit o concluzie definitivă.

La reîntoarcerea din expediție, Abraam a fost întâmpinat de [Melchisedec](#), rege în Salem și preot „al Dumnezeului celui Preaînalt”, care a oferit „pâine și vin” atât soldaților oboșiți cât și (mai ales) jertfă Domnului, binecuvântându-l pe Abraam care, la rândul său, i-a oferit preotului a zecea parte din prada de război (cf. Gn 14, 17-24).

Într-o nouă teofanie, Abraam a cerut lui Dumnezeu ca promisiunea pe care i-a făcut-o să se concretizeze într-un moștenitor, reconfirmând credința sa necondiționată, lucru pe care „Dumnezeu i l-a socotit dreptate” și, drept răspuns, a dăruit valoare cuvântului său divin încheind cu Abraam un legământ solemn (conform cu

practica juridică babiloniană): Dumnezeu în simbolul unei flăcări arzânde a trecut printre animalele sacrificate și tăiate în două (cf. Gn 15).

Sara, iremediabil sterilă, pentru a avea totuși un fiu, s-a prelevat de dreptul pe care i-l conferea legea babiloniană (cf. Codex Hammurabi, 144-147) și i-a oferit lui Abraam pe sclava sa [Hagar](#), ca ea să-i dea un moștenitor, care ar fi fost considerat fiul stăpânei.

Alianța cu Abraam

La 86 de ani Abraam l-a avut în felul acesta pe [Ismael](#) (cf. Gn 16). Când avea 99 de ani, într-o apariție, deosebit de importantă în această istorie, Dumnezeu i-a precizat lui Abraam termenii alianței încheiate între ei. Domnul a reînnoit atunci promisiunea unei descendențe foarte-foarte numeroase (cf. Gn 17,2.4-6) și un pământ (o Țară, v.8), în timp ce Abraam trebuia să se angajeze să-l adore pe YHWH ca pe singurul Dumnezeu adevărat (v.7), să se mențină fidel normei sfințeniei stabilită de Domnul (v.1) și să aibă încredere în statornicia promisiunii (vv. 1. 17-19). Este vorba de o adeziune conștientă lui Dumnezeu, spre care se orientează întreaga viață și în ale cărei mâini, Abraam abandonează viitorul său. Semnul vizibil al alianței este [circumciziunea](#) indivizilor de parte bărbătească (vv. 11-14), semn cu care descendenții lui Abraam devin moștenitori ai promisiunilor făcute patriarhului (v. 12). În sfârșit, Domnul îi prevestește iminenta naștere a unui fiu din Sarai, care va fi moștenitorul direct al promisiunilor divine. Bine înțeles că și Ismael are partea sa de binecuvântare (vv. 15-22). Atunci Abraam s-a circumcis; a circumcis și pe Ismael (care pe atunci avea vreo 13 ani) precum și pe toți bărbații din casa lui, inclusiv 100 de persoane care erau de proveniență străini (vv. 25-27).

Noua orientare a vieții lui Abraam a fost exprimată – voit de Dumnezeu – prin schimbarea numelui patriarhului și a soției sale. Abraam (nume atestat documentar în Mesopotamia cu formele A-ba-am-ra-ma, A-ba-ra-ma, A-ba-am-ram; cu semnificația: „este din tată mare”, adică, „născut nobil”), se va numi Abraham (cf. Gn 17,5), pe care nume Biblia îl interpretează: „Tatăl unei mari mulțimi de popoare” (probabil prin asonanță –ham, corespunzător ebraicului hamōn: „mulțime”), Sarai (asirianul Sa-ra-ai) se va numi Sarah „princesă” (probabil corespunzător babilonianului Sarratu – „regină”).

Mai târziu, la Stejarul uli Mambre, într-o misterioasă apariție a trei „oameni”, pe care Abraham îi găzduiește, Dumnezeu îi confirmă promisiunea moștenitorului chiar în pofida necredinței Sarei. De notat ca pentru creștini ortodocși cei trei oameni se identifica cu Sfânta Treime, iar arătarea de la stejarul Mambre este privita ca prima descoperire a lui Dumnezeu ca ființa treimică. Alte secte creștine vad în doi dintre oameni ingeri, însă textul nu spune așa, ci spune ca "Dumnezeu i s-a aratat lui Avraam la stejarul Mambre. Si ridicand Avraam ochii sai a fost trei oameni(in unele traduceri trei barbati sau chiar trei barbati tineri -luand in considerare varsta majoratului la iudei putem presupune ca aveau in jur de 25-30 de ani)".

Cu acea ocazie, Dumnezeu îi face confidență prietenului său Abraham, decizia de a distruge Cele cinci orase din vale "Orasele Vaii" în original, din care cele mai faimoase rămân în istorie Sodoma și Gomora din cauza nelegiurii. Mijlocirea generoasă a lui Abraham n-a fost suficientă să înlăture pedeapsa de care a scăpat numai Lot și fiicele sale (cf. Gn 19,29). Cu toate acestea la cererea nepotului său Lot unul din orase, Toar (sau Zoar) este cruțat, cel puțin temporar.

De la Mambre, Abraham s-a mutat la Negheb, stabilindu-se la Gherar (pământ filistean), unde încă odată a reușit să o salveze pe Sara de poftele regelui Abimelec, cu care Abraham a legat prietenie (cf. Gn 20,1-18).

Și când număra deja 100 de ani, Abraham a avut, în sfârșit, moștenitorul dorit și așteptat: pe Isac (cf. Gn 21, 1-7).

Circumcis conform alianței în a opta zi a vieții, i s-a făcut somptuoasă sărbătoare cu ocazia înțercării (v.8). Mai târziu, prezența lui a aprins gelozia Sarei, care a cerut expulzarea lui Ismael din casa tatălui său, Abraham. Abraham n-a pus acest plan în practică decât la cererea lui [Dumnezeu](#), care l-a asigurat că numai [Isac](#) va moșteni promisiunea mesianică (cf. Gn 21, 1-21; 25,12-16). În Filistina Abraham a fost respectat și temut, și a avut ocazia de a-și asigura, printr-o tranzacție juridică, dreptul de proprietate asupra fântânii din Bersabea (la 40 km în linie dreaptă de la Gherar), importantă pentru prosperitatea turmelor sale.

Proba fidelității

Dumnezeu a pus la grea încercare credința lui Abraham: i-a poruncit să meargă pe un munte în „pământul Moria” ca să-l jertfească pe Isac.

În dialogul pe care l-a avut cu fiul său, la întrebările lui inocente, cu inima sfâșiată, Abraham dă răspunsuri profetice, precum: „Dumnezeu va avea grijă de mielul jertfei sale” (Gn 22,8). Cu această cerere de a jertfi unicul său fiu, Dumnezeu îi cerea lui Abraham un act de credință și de ascultare eroică. Trebuie însă accentuat că, împiedicând jertfirea fiului prin intervenția unui înger, revelația condamnă practica sacrificiilor omenești atât de răspândită printre cananeii, printre care trăia Abraham.

Narațiune bogată în detalii este și aceea care reproduce încercările unui slujitor al lui Abraham de a alege soție pentru Isac. Predestinată însă era o rudă: Rebeca, nepoata lui Nahor, fratele lui Abraham, deoarece patriarhul – pentru motive etnice și mai ales religioase – nu a voit soție pentru fiul său o străină (cf. Gn cap.24).

Sarah a murit la vârsta de 127 de ani, la Hebron. Ca să o înmormânteze, Abraham a cumpărat de la hitiți peștera Macpela. Acest târg este narat cu destul de multe amănunte pentru a atrage atenția și a suscita întrebări cu privire la intenția naratorului. Și, pe bună dreptate, deoarece această peșteră – mormânt, în definitiv – a fost primul și singurul teren stabil posedat de evrei în Canaan (cf. Gn 23,1-20).

După moartea Sarei, Abraham și-a luat o altă soție (numită Cetura, cf. Gn 25, 1-6) din care s-au născut strămoșii diferitor triburi stabilite în stepele din sud și sud-estul Palestinei (printre aceștia se va număra și Edom, condamnat de profetul Agheu pentru ostilitatea sa față de Israel). Conform dreptului în vigoare pe acea vreme, Abraham a prevăzut să-i asigure lui Isac toată moștenirea sa, și de aceea i-a înlăturat pe toți ceilalți fii ai săi.

La 175 de ani, Abraham „a murit bătrân și sătul de zile” și a fost înmormântat de Isac și de Ismael în peștera de la Macpela, alături de Sarah, soția sa (cf. Gn 25,7-11).

Amintirea lui a rămas și a fost vie în toate veacurile următoare în mijlocul poporului ales, care de la el a moștenit și numele și – mai ales – promisiunea mesianică

Figura lui Abraham

Figura lui Abraham este prezentă în cele trei culte monoteiste: [iudaism](#), [creștinism](#) și [islamism](#).

Aceste trei culte, deopotrivă celebrează eminenta sfințenie a lui Abraham, care este considerată sub trei aspecte: iudaismul vede în Abraham prietenul intim al lui YHWH, cu care Domnul încheie alianță; creștinismul vede în el atât modelul ce credință autentică cât și pilda de caritate prin excelență; islamismul vede în figura lui Ibrahim (Abraham) „campionul monoteismului”.

În Iudaism

Tradiția iudaică reia datele VT: Abraham este primul și modelul patriarhilor, slujitorul lui YHWH, prietenul său, adevăratul părinte al lui Israel (ecoul acestei mărturisiri se regăsește și în Evanghelii: „Pe Abraham îl avem de tată!” (cf.), meritelor lui se datorează darurile oferite de YHWH.

Acestor elemente, iudaismul adaugă și alte elemente, inspirate de ideile religioase ale timpului, care de la sublinierea alegerii lui Abraham merg până la a afirma cu emfază că „lumea a fost creată pentru Abraham” (cf. Bonsirnen,) și că de la patriarhul Abraham Dumnezeu tratează lumea cu indulgență (element inspirat din rugăciunea lui Abraham pentru Pentapole).

Hagada (comentariul moral al Bibliei) a îmbogățit istoria lui Abraham: născut în ambient păgân, înțelege de la sine adevărul monoteismului, drept care distruge idoli ai părinților săi, lucru pentru care Nimrod l-a legat și l-a aruncat într-un cuptor încins, din care – însă – patriarhul a fost eliberat în mod minunat de către Dumnezeu. În plus, Abraham – tot de unul singur – descoperă și practică toate legile, care (straniu), vor fi date lui Israel mult mai târziu; aduce la Dumnezeu primii prozeliti; este cauză de binecuvântare pentru toți cei care intră în legătură cu el (Hagada, I, 75-77; cf. și [Filon](#) din Alexandria, De migratione Abrahami și De Abrahamo, precum și Cartea Jubileelor (capp. 11-23, Apocalipsa lui Abraham (operă din sec. I e.c.) și Testamentul lui Abraham).

Abraham este modelul pietății perfecte (Hagada, II,45), pildă de iubire adevărată față de Dumnezeu (Hagada, II,46) și de credință, care este încredere absolută și confidențialitate cu Domnul; statornicie neclintită: el a crezut cuvântului lui YHWH (II,51) și a rămas fidel în Cele Zece încercări, la care a fost supusă virtutea lui (Hagada, I, 287). De tradiția iudaică este celebrată îndeosebi scena încercării supreme, intrată și în liturgia iudaică: „În al șaptelea an (...) s-au auzit voci în cer asupra lui Abraham, adică voci care proclamau că el a fost fidel în tot ceea ce i s-a comunicat și că l-a iubit pe YHWH și a rămas neclintit în orice încercare. Principele Mastema s-a prezentat înaintea lui Dumnezeu zicând: „Iată că Abraham iubește pe Isac, fiul său (insinuat: mai mult decât pe tine); cheamă-l să ți-l ofere întru holocaust pe altar și vei vedea de-ți va împlini această poruncă (...)” YHWH știa că Abraham a fost credincios în toate încercările pe care i le-a trimis și, (...) patriarhul nici că a întârziat să asculte pe dată, deoarece era credincios și-l iubea pe YHWH, mai presus de orice” (Cartea Jubileelor, cap. 17, 15-18).

Acum Abraham, în viața de dincolo, îi primește pe cei răposați, iar pe fiii săi îi eliberează de [Gheenă](#) (cf. Cartea Jubileelor, I, 338-540).

În Creștinism

Independent de venerația personală, prezența lui Abraham în cultul și spiritualitatea creștină este absolut naturală: în primele veacuri figura lui era familiară creștinilor a căror pietate era hrănită din Scripturi. Chiar inițierea catehumenilor începea cu istoria patriarhilor, iar tradiția creștină a continuat-o pe cea iudaică în preamărirea virtuților și sfințeniei părintelui celor care cred.

Mai mult chiar decât model al omului credincios, adorator al unicului Dumnezeu adevărat și etalon al monoteismului (cf. Clement din Alexandria, Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Graecorum, Viena 1886, II; Grigore din Nissa, Patrologia Graeca, Migne, Paris 1890, XLV). Părinții Bisericii din Occident l-au prezentat pe Abraham ca model al credinciosului, conform trăsăturilor precizate de Paul din Tars în Scrisoarea către Romani și de autorul Scrisorii către Evrei; probele sale sunt comentate de întreaga tradiție, de la sf. Irineu din Lyon, la Clement Alexandrinul, dar mai ales la sf. Augustin (cf. Patrologia Latină, Migne, XLI). La Părinții Bisericii din Orient primează un al treilea aspect: Abraham model de asceză.

Abandonarea patriei, a familiei, ascultarea necondiționată (dovedită mai ales în sacrificarea lui Isac) sunt toate trăsături văzute, nu atât ca acte de credință, cât mai ales ca virtute eroică.

Abraham este înțeleptul care ascultă de Dumnezeu în ciuda repulsiei cărnii; este modelul lui amor spiritualis, care primează asupra lui amor carnalis; viziune care de la Origen la sf. Bernard (cf. PL, CLXXXIII), la sf. Francisc de Sales (cf. De l'amour de Dieu, XII,8) este leit-motivul ascezei monastice. Această temă a ascezei apare în Occident cu Ambroziu din Milano. El a consacrat două tratate lui Abraham (cf. PL, XIV, coll. 441-524): primul este o interpretare morală; celălalt este o transpunere mistică. În opera sa, Ambroziu, preamărește

creința lui Abraham, dar și biruința lui asupra cărnii, asupra sentimentelor și sunt evidențiate următoarele virtuți: devotio, prudența, ospitalitatea ș.a.. „Am vorbit – scrie Ambroziu – despre pietatea și creința lui Abraham, despre prudența, dreptatea, caritatea, cumpătarea lui; acum să vorbim și despre ospitalitatea lui” (col. 457). „Caută – încheie Ambroziu – nu numai ușurința de a face, dar și pe aceea de a primi (a carității). Abraham te învață amândouă aceste lucruri” (col. 458). Încercarea supremă a sacrificiului lui Isac încheie interesanta evaluare morală făcută de Ambroziu.

Misticii din toate timpurile au văzut în Abraham modelul vieții unei creințe curate și a unei abandonării totale. Și azi Abraham este o temă de meditație. După Kirkegaard și-al său „Tratat asupra disperării”, Louis Massignon și Raïsa Maritain, Karl Barth și Susanna Dietrich, Leon Cestov și A.G. Herbert au contribuit la a face din figura lui Abraham una din temele preferate ale gândirii creștine contemporane.

În Islam

Cea de-a treia mare tradiție religioasă monoteistă, îi conferă lui Abraham un loc deosebit de important: musulmanii pun creștinismul sub numele lui 'Isā ([Isus](#)); iudaismul sub numele lui Mūsa ([Moise](#)), iar pentru ei îl rezervă pe millat Ibrahīm (patriarhul Abraham). Lui Abraham îi sunt dedicate 25 de sure (suvre) (peste 250 de versete, în care Abraham este numit de 69 de ori). Nu este așadar dificil să se observe o adevărată exaltare a rolului profetic al patriarhului: monoteist intransigent, distrugător de idoli, peregrin spre unicul Dumnezeu și, în plus, patriarh binecuvântat de Dumnezeu, după sacrificiul lui Isac; binecuvântare pe care o transmite descendenței sale: Ismael, strămoșul arabilor. Odată cu binecuvântarea Abraham îi transmite lui Ismael și adevărata creință – Islam – și cultul anexat pentru perpetuarea creinței. În fine, este evidențiat rolul de fondator al [Ka'ba](#) și al pelerinajului sacru.

De musulmani sunt celebrate virtuțile lui Abraham, în chip deosebit ospitalitatea lui. Sunt reluate, înfrumusețate și îmbogățite tradițiile și legendele iudeo-creștine. Abraham ar fi fost primul om căruia părul i s-a albit în semn de modestie, de gravitate, de inteligență și de iubire.

În pioasa practică zilnică Abraham este asociat lui [Muhammad](#): „O Dumnezeu nostru apleacă-te asupra lui Muhammad și alor săi așa cum te-ai aplecat asupra lui Ibrahīm și alor săi; binecuvântează-l pe Muhammad și pe ai săi așa cum l-ai binecuvântat pe Ibrahīm și pe ai săi” – așa se roagă musulmanii la chemarea zilnică a muzeimului; în fiecare zi, de cinci ori pe zi; așa la căsătorii și la înmormântări (cf. Y Maubarac, Abraham en Islam, în revista, Chaiers Sioniens, V(1951).

Eid al-Adha sau Festivalul Sacrificiului sau Marele Eid, este o sărbătoare a musulmanilor din toată lumea în timpul căreia se amintește despre disponibilitatea lui (Ibrahīm) Abraham de a-și sacrifica fiul ca gest de obediență față de Allah.^[3]

Semnificația teologică

Avraam a fost primul personaj biblic care a optat pentru monoteism, recunoscându-l pe [YHWH \(JHWH\)](#) ca fiind unicul [Dumnezeu](#). Venerația față de Avraam era vie și în perioada Noului Testament, el fiind respectat ca strămoș al poporului evreu (Fapt. 13:26) și chiar a lui [Mesia](#) însuși (Mat. 1:1). Fiind tatăl lui [Ismael](#) și a lui [Ithac](#), Avraam este considerat strămoșul comun, din care descind evreii, edomiții și arabii.

Bibliografie

Lexikon für Theologie und Kirche, Vol. I, Freiburg im Breisgau, 1930.

Dicționar biblic (Ed. J. D. Douglas), Oradea, 1995.

[Hitti, Philip K.](#) 2008. *Istoria arabilor*. Traducere, note și index: Irina Vainovski-Mihai. [București](#): Editura All. [ISBN 973-571-855-8](#). pp. 61-66, 82-84, 16, 172, 280.

Referințe

Philip Davies [Minimalism, "Ancient Israel," and Anti-Semitism](#). Citat: „Let me reinforce this claim in respect to my own work. The mainstream view of critical biblical scholarship accepts that Genesis-Joshua (perhaps Judges) is substantially devoid of reliable history and that it was in the Persian period that the bulk of Hebrew Bible literature was either composed or achieved its canonical shape. I thus find attempts to push me out onto the margin of scholarship laughable.”

Lester L. Grabbe "[Some Recent Issues in the Study of the History of Israel](#)" Proceedings of the British Academy, **143**, 57-67, 2007.

[EID MUBARAK!](#), 13 decembrie 2009, Christian Silva, *Jurnalul Național*, accesat la 18 iulie 2012